

«Τα Γράμματα και οι Τέχνες στην Ιωνία» στην «Ενορία εν δράσει»

/ [Ενορίες](#)

Συνεχίστηκε τη Δευτέρα, 14 Φεβρουαρίου, με τη 2η διαδικτυακή συνάντηση, η σειρά παρουσιάσεων, με γενικό τίτλο «Η ιστορία της Μικράς Ασίας», που πραγματοποιείται κάθε Δευτέρα, στο πλαίσιο των Εκπαιδευτικών Σεμιναρίων του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...».

Η συνάντηση είχε θέμα «Τα Γράμματα και οι Τέχνες στην Ιωνία». Τη σειρά επιμελείται η Αρχοντία Παπαδοπούλου, Ιστορικός, Φιλολόγος, Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μικράς Ασίας.

Το Σεμινάριο είναι ανοιχτό σε όλους και η παρακολούθηση του γίνεται μόνο διαδικτυακά, μέσα από το κανάλι του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Τα πεπραγμένα των αρχαίων Ιώνων βρίσκονται πίσω και κάτω, ως βάση, της νεότερης φιλοσοφίας, της αρχιτεκτονικής, ακόμα και κοινωνικών θεμάτων.

Η Ιωνία περηφανεύεται για τον Θαλή τον Μιλήσιο, που ήταν ένας από τους επτά Σοφούς της αρχαιότητας και είναι ο πατέρας της Ελληνικής, αλλά και της παγκόσμιας φιλοσοφίας. Ήταν αστρονόμος, γιατί οι Σοφοί ήταν πνεύματα με πολλές ανησυχίες και αναρωτιόνταν τι γίνεται στον περιβάλλοντα χώρο, πως δημιουργήθηκε, τι είναι ο έναστρος ουρανός που μας περιβάλλει. Ο Θαλής ο Μιλήσιος, μεταξύ άλλων, προέβλεψε την έκλειψη του ηλίου που έγινε το 585 π.Χ. και υπολόγισε πρώτος την διάρκεια του έτους σε 365 ημέρες.

Η Πολυγνώτη, ήταν φιλόσοφος με πολλές γνώσεις και ήταν σύζυγος του Θαλή του Μιλήσιου. Γνώστρια γεωμετρικών θεωρημάτων, σπουδαία μαθηματικός, συντέλεσε στην απλούστευση των αριθμητικών συμβόλων, με την εισαγωγή αλφαβητικών γραμμάτων, που αντιστοιχούσαν το καθένα στο αρχικό γράμμα, όπως για παράδειγμα το γράμμα δ, παριστάνει τον αριθμό δέκα.

Ο Βίας ο Πριηνέας, σοφός της αρχαιότητας, ήταν ποιητής, ρήτορας, υπερασπιστής των αδικημένων, ενώ διατύπωσε κάποιες ρήσεις που διασώζονται μέχρι σήμερα και εκφράζουν αξίες που είναι διαχρονικές.

Ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος μίλησε για την αρχή των όντων που θεωρούσε το άπειρο, την αιώνια και συνεχώς μεταβαλλόμενη ύλη. Επινόησε ηλιακό ημερολόγιο, σχεδίασε τον πρώτο χάρτη, της έως τότε γνωστής γης, τον πρώτο χάρτη της ουράνιας σφαίρας, χάραξε την κίνηση του ήλιου πάνω στην εκλειπτική και ανακάλυψε τον γνώμονα.

Ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος, πίστευε ότι η πηγή των πάντων είναι ο αέρας, η σελήνη είναι ετερόφωτη που φωτίζεται από τον ήλιο, οι αστέρες είναι αυτόφωτα σώματα και ο ήλιος βρίσκεται στο μέσο, ανάμεσα στη σελήνη και τα άστρα. Ακόμη ότι ο κόσμος μας δεν είναι μοναδικός, αλλά ένας από τους αναρίθμητους άλλους κόσμους του σύμπαντος.

Ο Ξενοφάνης ο Κολοφώνιος πίστευε ότι το «ένα» είναι του Θεού, το σύμπαν είναι θεοκρατικό και ενιαίο, ενώ ήταν αντίθετος στον ανθρωπομορφισμό των θεών.

Ο Εκαταίος ο Μιλήσιος, έφτιαξε τον πρώτο χάρτη Ευρώπης και Ασίας. Κατέγραψε τις γενεαλογίες των μυθικών ηρώων, ταξίδεψε και κατέγραψε εθνολογικά τους λαούς που γνώρισε.

Ο Ηράκλειτος ο Εφέσιος, διατύπωσε την θέση ότι ο κόσμος προϋπήρχε ως ζωντανή φωτιά, η λογική διέπει τα πάντα, είναι ρυθμιστική αρχή και συνδέει με σχέσεις αναλογίας τα πάντα.

Ο Αναξαγόρας από τις Κλαζομενές, υποστήριζε ότι η γη έχει τυμπανοειδές σχήμα και συγκρατείται στον αέρα, ο ήλιος είναι ένας διάπυρος λίθος, η σελήνη είναι ετερόφωτη και δεύτερη γη που κατοικείται από ανθρώπους και άλλα όντα, ενώ οι κομήτες είναι πλανήτες που εκπέμπουν φλόγες.

Ο Ιππόδαμος, είναι γνωστός στον Πειραιά, λόγω του αρχιτεκτονικού σχεδίου με τον οποίο σχεδιάστηκε η αρχαία πόλη. Το ιπποδάμειο σχέδιο περιελάμβανε οδούς. κάθετους και οριζόντιους που τέμνονταν, μικρές οδούς, μεγάλες λεωφόρους, δημόσια κτίρια στο κέντρο της πόλης, ναούς και αγορά. Κατένεμε τη γη σε τρεις κατηγορίες, ιερή, δημόσια και ιδιωτική. Οι πολίτες, κατά τον Ιππόδαμο, χωρίζονταν σε αγρότες, τεχνίτες και στρατιώτες.

Ο Ηρόδοτος από την Αλικαρνασσό, πατέρας της ιστορίας, ήταν ιστοριογράφος και μέχρι σήμερα μαθαίνουμε από αυτόν, πολλά στοιχεία για λαούς της αρχαιότητας. Έγραψε μεταξύ άλλων, την ιστορία των περσικών πολέμων.

Ο Πρωταγόρας ο Αβδηρίτης ήταν σοφιστής και σε πολλές από τις θεωρίες του, στηρίχθηκε το δικαστικό σύστημα περί απονομής δικαιοσύνης, από τον ευρωπαϊκό διαφωτισμό και μετέπειτα. Δίδασκε επ' αμοιβή ρητορεία και υποστήριζε την θεωρία ότι κάθε θέση έχει λόγο και αντίλογο. Είναι ο διάλογος που πρέπει να διέπει κάθε κίνηση. Και οι μαθητές του μάθαιναν να έχουν λογικά επιχειρήματα για κάθε αμφιλεγόμενη θέση. Υποστήριζε ότι οι ποινές, έχουν σκοπό την αποθάρρυνση κάθε συμπεριφοράς, που δεν είναι κοινωνικά αποδεκτή και έχουν παιδευτικό χαρακτήρα και όχι εκδικητικό.

Ο Λεύκιππος είναι ο πατέρας της ατομικής θεωρίας, διδάσκαλος του Δημοκρίτου. Διατύπωσε πρώτος την υπόθεση ότι η ύλη αποτελείται από άτομα, που είναι μικροσκοπικά, αόρατα, αιώνια, άφθαρτα, αμετάβλητα, αδιαίρετα σωμάτια, τα οποία γεννήθηκαν αυτόματα και τυχαία.

Ο Δημόκριτος ο Αβδηρίτης, υποστήριζε ότι η ύλη αποτελείται από αδιάσπαστα, αόρατα στοιχεία, τα άτομα. Ο γαλαξίας είναι το φως από μακρινά αστέρια, το σύμπαν έχει κι άλλους κόσμους, κάποιους κατοικημένους. Το κενό δεν ταυτίζεται

με το τίποτα, αλλά είναι κάτι το υπαρκτό.

Όλοι αυτοί οι Ίωνες φιλόσοφοι, διατύπωναν τις θεωρίες τους στην ιωνική διάλεκτο, την πιο εκλεπτυσμένη, σοβαρή, περιεκτική γλωσσική διάλεκτο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Άλλο είδος που γεννήθηκε και αναπτύχθηκε στην Ιωνία, ξεφεύγοντας από τα όρια της Ελλάδας και είναι ποίηση. Ο Όμηρος εκπροσωπεί το ηρωικό έπος, με την Ιλιάδα και την Οδύσσεια.

Εκπρόσωπος του διδακτικού έπους, είναι ο Ησίοδος, με την Θεογονία, που περιγράφει τη διαμόρφωση του ολυμπιακού δωδεκάθεου, ενώ με τα Έργα και Ημέρες, περιγράφει την καθημερινότητα των απλών ανθρώπων της αρχαίας εποχής.

Η λυρική ποίηση δημιουργήθηκε από τους Ίωνες και είναι η έκφραση των κοινωνικών αλλαγών. Εκφράζει όμορφα συναισθήματα, απαγγέλλεται με τη συνοδεία λύρας και μπορεί να υπάρχει χορός. Διακρίνεται στην ελεγεία, τον ίαμβο και το μέλος.

Οι Ίωνες ανέπτυξαν και την σκωπτική ποίηση που είναι ίαμβος, δεικτική, περιπαικτική, σατυρική. Ασχολείται με θέματα κοινωνικά, πολιτικά και συνοδεύονταν από αυλό. Η μελική ποίηση είναι δημιούργημα των Αιολέων, όπου απαγγέλει ένα άτομο συνοδεία λύρας και ασχολείται με καθημερινά θέματα.

Άλλο πεδίο στο οποίο μεγαλούργησαν οι αρχαίοι Ίωνες και οι λοιποί Μικρασιάτες των παραλίων, ήταν η αρχιτεκτονική, με τον ωραιότερο αρχιτεκτονικό ρυθμό της αρχαιότητας, τον Ιωνικό. Οι κίονες είναι πολύπτυχοι, το κιονόκρανο ελικοειδές και στολισμένο με διάφορα θέματα και ο ρυθμός απέπνεε μια λεπτότητα. Οι Μικρασιάτες αρχιτέκτονες διέπρεψαν και στα θέατρα και ολόκληρη η Μικρά Ασία είναι κατάσπαρτη από ανοιχτά θέατρα.